

Biuletyn informacyjny Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów

61-809 Poznań, ul. Św. Marcin 80-82 tel. 678524874, e-mail: biuro@zhp.wlkp.pl

NUMER 118(3)2016

ŚWIĄTECZNY

MARZEC 2016

*Z OKAZJI
ŚWIĄT ZMARTWYCHSTANIA PAŃSKIEGO
WSZYSTKIM DRUHNOM I DRUHO
ORAZ SYMPATYKOM
HARCERSTWA
NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁEGO ALLELUJA ORAZ SMACZNEGO JAJKA
ŻYCZY
PREZYDIUM WIELKOPOLSKIEJ RADY
KRĘGÓW STARSZYNY HARCERSKIEJ I SENIORÓW
POZNAŃ, MARZEC 2016 ROKU*

KULTYWUJMY WŚRÓD KRĘGÓW STARSZYNY HARCERSKIEJ I SENIORÓW ZHP W WIELKOPOLSCE TRADYCJE ZWIĄZANE Z NADCHODZĄCĄ WIOSNĄ I WIELKANOCĄ

Mimo wielkiego naszego życiowego zabiegania, trudno nam nie zauważyć zwiastunów nadchodzącej wiosny i Wielkanocy. Wychowani na tradycjach Skautingu i Harcerstwa opartych na poznawaniu przyrody i umiejętnym z nią obcowaniu, umiemy dostrzec i radować się zachodzącymi w naturze zmianami – przygrzewającym słońcem, strumyczkami wody z topniejącego śniegu, pierwszymi pąkami na krzewach i drzewach, nieśmiało zakwitającymi kwiatami i ożywionymi zwierzętami. W przeżyciach, jakie przynosi ze sobą wiosna, jest zapewne coś magicznego. Oto znów odradza się życie, znów zaczynają się zielenić szare dotychczas pola, łąki i lasy. Z ulgą żegnany odchodzącą zimą i z radością witamy nadchodzącą wiosnę. Ten magiczny powrót przyrody i jej otoczenia do życia wzmacnia dodatkowo religia – nie tylko chrześcijańska, ale u nas właśnie ona. Bo przecież każdego roku wraz ze zmartwychwstaniem przyrody, wierzący ludzie obchodzą

Zmartwychwstanie Pańskie – Wielkanoc. Skoro zaś wkraczająca wiosna i Święta Wielkanocy tak się łączą i uzupełniają, to tradycje ich obchodzenia i przeżywania są ciągle żywe, interesujące i chętnie odtwarzane nie tylko przez młodzież harcerską, ale i wśród kręgów seniorów harcerskich. Tradycje i obrzędy ludowe związane z żegnaniem zimy, szukaniem i witaniem wiosny oraz Wielkanocą stanowią dużą część bogatej skarbnicy innych pozostałych polskich obrzędów ludowych takich jak spotkania „opłatkowe” i noworoczne, karnawałowe, kuligi (jeśli warunki atmosferyczne na to pozwalają), „podkociołki”, „Andrzejki” i inne lokalne imprezy. Tradycje i obrzędy związane z Wiosną i Wielkanocą wyróżniają się jednak atrakcyjnością i powszechnością. Do nich należą „topienie Marzanny” (Marzanna to kukła symbolizująca zimą), szukanie zwiastunów wiosny (w ogrodach, lasach, na łąkach), chodzenie z zielonym gaikiem i śpiewem.

Na naszych oczach rodzi się nowa wiosenna tradycja – spotkania rodzinne i przyjacielskie przy rożnie, grillu na łonie natury. Wśród członków Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów bardzo chętnie i często organizowane są w okresie wielkanocnym „spotkania jajeczkowe”. Dzielenie się jajkiem i składanie sobie życzeń jest obrzędem bardzo starym. Już starożytni Persowie obdarowywali się wiosną czerwono barwionymi jajkami, a zwyczaj ten przejęli Rzymianie i Grecy, a następnie społeczeństwa nowożytne.

Bardzo popularnym zwyczajem związanym ściśle z Wielkanocą jest malowanie i barwienie jaj. Robienie pisanek, kraszanek i oklejanek jest częstym zajęciem na spotkaniach senioralnych. Najstarsze pisanki pochodzą w Polsce z wykopalisk na Ostrówku w Opolu (X-XI w.), a wzmianki o ich działaniu leczniczym i cudownych uzdrowieniach podają źródła pisane z XIII wieku. Zwyczaj kolorowania jaj wielkanocnych jest w Polsce tak dawny, jak chrześcijaństwo. Według wierzeń ludowych jajko posiada niezwykłą moc przeciwdziałania złu wszelkiemu. Dzielone i uroczyście spożywane na wielkanocne śniadanie jajka zapewniają według wierzeń ludowych zdrowie, pomyślność i płodność. Umycie się zaś w wodzie z naczynia, na dnie którego leżało malowane jajko zapewniało według wierzeń zdrowie, urodę i szczęście.

„**Śmigus – Dyngus**” to para bliźniaczych obyczajów wielkanocnych obchodzonych szczególnie w Poniedziałek Wielkanocny (zwany też Lanym Poniedziałkiem). „Śmigus” – to uderzanie wierzbową różgą z baziami z Niedzieli Wielkanocnej, co miało przynieść szczęście. Używane w różgach bazie wierzbowe są też wyraźnym zwiastunem wiosny, a połknięcie wierzbowego pączka („kotka”) z wielkanocnej palmy przynosi ponoć szczęście i zdrowie. „Dyngus” – to datek (wielkanocne przysmaki) od gospodyń dla chłopaków chodzących „po dyngusie” ze śpiewem i życzeniami. Zwyczaj oblewania się wodą sięga czasów pogańskich. Połączony był z wręczaniem sobie upominków. Dzisiaj „Śmigus-Dyngus” to przeważnie tylko zwyczaj polewania dziewczyn wodą – i to często ponad miarę. Wśród seniorów harcerskich czysta, zimna woda zastępowana jest wodą pachnącą – kwiatową.

W ostatnich latach z obiektywnych uwarunkowań narodził się nowy, ale już można rzec, że tradycyjny też zwyczaj organizowania dla osób bezdomnych i samotnych uroczystych śniadań wielkanocnych przez różne fundacje i sponsorów. Dużą rolę w przygotowywaniu tych śniadań i ich przebiegu pełnią wolontariusze, wśród nich dużo jest seniorów harcerskich. Dla braci Starszyny Harcerskiej i Seniorów wielkopolskich przeróżne tradycje i obrzędy ludowe, to przede wszystkim okazje do serdecznych spotkań i przyjaznych kontaktów.

Przyjacielskie spotkania to bardzo ważne wydarzenia w życiu seniorów, bowiem w tym okresie (tzw. „złotej jesieni”) życie ludzkie często cechuje samotność, bardzo groźna dla zdrowia i samopoczucia.

Wypada tylko cieszyć się i korzystać z proponowanych przez Wielkopolską Radę Starszyny Harcerskiej i Seniorów spotkań i spotkania te kultywować, pozwalają one bowiem realizować się wielu seniorom harcerskim, dzięki czemu często przedłużają ich życie.

Weselmy się i radujmy, że dobry los pozwala nam przeżywać te nasze, polskie, piękne tradycje i obrzędy – Wesolego Alleluja!

CZUWAJ !

pwd. Stanisław Gromadziński
z KSH Wiarusy z Poznania

